CHARITABLE FOUNDATION
AN INITIATIVE TO CREATE A COMMUNITY OF 'RISHEY'

चित्त THE CONSCIOUS BEING

APRIL 2025

સંપાદકીય

શિક્ષક મિત્રો,

પરીક્ષાઓ અને રજાઓ બંને શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓના શૈક્ષણિક જીવનમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે. પરીક્ષાઓ વિદ્યાર્થીઓના વિષયની સમજના મૂલ્યાંકન માટે મદદરૂપ થાય છે અને નિયમિત અભ્યાસની આદતો અને અનુશાસન માટે પ્રોત્સાહિત કરે છે. આમાંથી વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને તેમની શક્તિઓ અને સુધારાની જરૂરિયાતોના ક્ષેત્રો વિશે મૂલ્યાંકન કરવા માટે કિંમતી પ્રતિસાદ મળે છે, અને સાથે જ શિક્ષણ પદ્ધતિની અસરકારકતાનો અંદાજ આવે છે. પરીક્ષાઓ શૈક્ષણિક ધોરણો નિર્ધારિત કરવામાં અને ભવિષ્યની શૈક્ષણિક કે વ્યાવસાયિક દિશા નક્કી કરવામાં સહાયક બને છે. બીજી તરફ, રજાઓ શૈક્ષણિક દબાણ પછી જરૂરી આરામ અને પુનઃઉર્જા માટે મોકો આપે છે. તે તણાવ ઘટાડવામાં, થાક ઓછો કરવામાં અને વ્યક્તિગત અભિરુચિના કાર્યો કરવા કે પરિવાર સાથે સમય પસાર કરવા માટે ઉત્તમ અવકાશ આપે છે. શિક્ષકો માટે રજાઓ વિચારવિમર્શ, યોજના બનાવવા અને વ્યવસાયિક વિકાસ માટે તક આપે છે. પરીક્ષા અને રજા વચ્ચેનો યોગ્ય સંતુલન માનસિક આરોગ્ય, સર્જનાત્મકતા અને સર્વાંગી વિકાસ માટે અનિવાર્ય છે. બંને સાથે મળીને એક સંતુલિત, આરોગ્યદાયક અને લાભદાયક શૈક્ષણિક અનુભવ માટે આધારરૂપ છે.

વાર્તા રે વાર્તા....

રાજસ્થાનના અલવર નામના નાના શહેરના સંસ્કૃત શિક્ષક ઇમરાન ખાને ડિજિટલ ઇન્ડિયા અને ઇ-લર્નિંગમાં પોતાનો ફાળો આપતા HRD મંત્રાલયને 52 શૈક્ષણિક એપ્લિકેશનો મફતમાં દાનમાં આપી.

તેમની એપ્લિકેશનોને આશ્ચર્યજનક રીતે 30 લાખ ડાઉનલોડ્સ અને દરરોજના સરેરાશ ચાર કરોડ સ્ક્રીન વ્યૂ મળે છે.

અડગ નિશ્ચય ધરાવતા મૃદુ સ્વભાવના આ વ્યક્તિએ અલવરના ભૂતપૂર્વ જિલ્લા કલેક્ટર આશુતોષ પેડનેકર સાથે કેટલીક મુલાકાતો પછી વિદ્યાર્થીઓ માટે શૈક્ષણિક એન્ડ્રોઇડ એપ્લિકેશનો વિકસાવવાનું શરૂ કર્યું.

ખાને 2005 માં તેમની પ્રથમ વેબસાઇટ gktalk.com ડિઝાઇન કરી. તે સમયે, તેમને ખબર નહોતી કે એપ્લિકેશન ખરેખર શું છે પરંતુ તેમણે શીખવાનું ચાલુ રાખ્યું અને 2012 માં તેમની પ્રથમ એપ્લિકેશન 'NCERT લર્ન સાયન્સ' - ધોરણ 9 ના વિદ્યાર્થીઓ માટે લોન્ચ કરી જેને રાજ્યના વિદ્યાર્થીઓ તરફથી સારો પ્રતિસાદ મળ્યો.

આનાથી ઇમરાન ખાનને વધુ એપ્લિકેશનો બનાવવા માટે પ્રેરણા મળી, ખાસ કરીને હિન્દીમાં કારણ કે અંગ્રેજીમાં પહેલાથી જ વિપુલ પ્રમાણમાં એપ્લિકેશનો ઉપલબ્ધ છે.

એન જે ડેસ્ક પર ઈ-કન્ટેન્ટ

અધ્યયન માટેનું દિશાદર્શન અને યોગ્ય વાતાવરણનું નિર્માણ જરૂરી સૂચનો દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને જાતે શીખતાં કરવું એ એક ઉદ્દેશ છે.

- માર્ચ માસમાં આપેલ વિષયવસ્તુ એન જે ડેસ્ક પર અપલોડ કરવામાં આવ્યું છે.

સમગ્ર અધ્યયન સામગ્રીની ઝલક નીચે દર્શાવી છે:

Subject	Video Count	Timing
COMPUTER	04	00:16:56
ENGLISH	74	08:38:10
MATHEMATICS	14	10:57:48
MATHS	149	13:03:52
SANSKRIT	21	02:16:14
SS	21	01:26:32
VIJNANA	104	09:40:52
YOGA	48	03:40:41
SCIENCE & TECHNOLOGY	11	01:03:42
Grand Total	**546**	**51:04:47**

આ વિડીયો બનાવવાનું કાર્ય અવિરતપણે ચાલતું જ રહે છે, જેથી શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓને મદદરૂપ થઇ શકાય અનેક વિદ્યાર્થીઓ પોતાની ઝડપે, પોતાના સમયે શીખતાં રહે.

મનને ગમતાં સમાચાર

- **આલોક સાગર**

RBIના ભૂતપૂર્વ ગવર્નર રઘુરામ રાજન એક સમયે જેમના વિદ્યાર્થી હતા એવા IIT દિલ્હીના ભૂતપૂર્વ પ્રોફેસર આલોક સાગરની વાત કરીએ, જેમણે 1982માં મધ્યપ્રદેશના આદિવાસી લોકોની સેવા કરવા માટે તેમની પ્રતિષ્ઠિત IIT નોકરી છોડી દીધી હતી. સાગર છેલ્લા 32 વર્ષથી મધ્યપ્રદેશના બેતુલ અને હોશંગાબાદ જિલ્લામાં આદિવાસી લોકો માટે કામ કરી રહ્યા છે. પ્રોફેસરે એકલા હાથે આ વિસ્તારમાં લગભગ 50,000 વૃક્ષો વાવ્યા છે અને શ્રમિક આદિવાસી સંગઠન દ્વારા આ લોકોની સેવા કરી રહ્યા છે.

વાંચવું ગમશે...

- **Best Self**
  - Mike Bayer
- **Rewire Your Anxious Brain**
  - Catherine M. Pittman & Elizabeth M. Karle

એક ચપટી પ્રેરણા

श्रद्धावाँल्लभते ज्ञानं तत्परः संयतेन्द्रियः।

ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिमचिरेणाधिगच्छति।।4.39।।

"The one who has faith, who is devoted (to knowledge), and who has controlled the senses, obtains knowledge. Having attained knowledge, he quickly attains supreme peace."